

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 października 2017 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu III Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Magdalena Grzybek (spr.)

Sędziowie: SSO Karolina Siwierska

SSO Izabela Dehmel

Protokolant: st. prot. sąd. Agnieszka Klimczak

przy udziale prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu – Hieronima Mazurka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 września 2017 roku

sprawy z wniosku **W. S.**,

o zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie w okresie od dnia 6 czerwca 2002 roku do dnia 30 września 2002 roku w sprawie Sądu Rejonowego w Wągrowcu, sygn. akt II K 21/08

1. Na podstawie art. 552 § 4 k.p.k. w zw. z art. 552 § 1 k.p.k. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy W. S., tytułem zadośćuczynienia, kwotę 40.000 zł (słownie: czterdziestu tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty,
2. w pozostałym zakresie wniosek oddala,
3. na podstawie art. 554 § 4 k.p.k. kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa,

SSO Karolina Siwierska SSO Magdalena Grzybek SSO Izabela Dehmel

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 21 kwietnia 2016 roku pełnomocnik W. S. wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz W. S. zadośćuczynienia w wysokości 250.000 zł za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie w okresie od 6 czerwca 2002 roku do 30 września 2002 roku (zatrzymanie + tymczasowe aresztowanie) w sprawie Sądu Rejonowego w Wągrowcu II K 21/08.

W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał, iż domaga się zadośćuczynienia za krzywdy moralne, jakich doznał w związku z niewątpliwie niesłusznym tymczasowym aresztowaniem. W uzasadnieniu wniosku pełnomocnik podał, że w związku z tymczasowym aresztowaniem W. S. utracił dobre imię na skutek artykułów w prasie, w tym krajowej. Pełnomocnik wskazał na artykuł w Gazecie (...) z dnia 7 czerwca 2002 roku. Podkreślił, że izolacja z rodziną spowodowała pogorszenie się relacji z żoną, co ostatecznie doprowadziło do rozwodu w dniu 15 listopada 2013 roku.

Pełnomocnik wskazał w uzasadnieniu wniosku, że przebywając w areszcie, W. S. miał myśli samobójcze, problemy ze snem i jedzeniem. Z uzasadnienia wniosku wynika, że konsekwencją tymczasowego aresztowania był zawał serca, któremu uległ wnioskodawca w czerwcu 2004 roku.

Wnioskodawca na udowodnienie powyższych okoliczności wniósł o przeprowadzenie dowodu z dokumentów:

- kopii strony 4 Gazety (...) z dnia 7 czerwca 2002 roku,

- kopii wyroku Sądu Okręgowego w Koninie z dnia 15 listopada 2013 roku w sprawie I C 369/13.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 6 czerwca 2002 roku W. S. został zatrzymany i przedstawiono mu zarzut popełnienia przestępstwa z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 38 § 2 pkt 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 k.k.s. Tego samego dnia został przesłuchany w charakterze podejrzanego.

Postanowieniem z dnia 7 czerwca 2002 roku Sądu Rejonowego w Poznaniu, sygn. akt VI Ko 375/02, zastosowano wobec wnioskodawcy środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres 2 miesięcy, tj. do dnia 6 sierpnia 2002 roku, wnioskodawca został osadzony w AŚ w P..

Postanowieniem z dnia 26 czerwca 2002 roku, sygn. akt IV Kz 1139/02, Sąd Okręgowy w Poznaniu utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie o zastosowaniu tymczasowego aresztowania,

W dniu 8 lipca 2002 roku obrońca wnioskodawcy złożył wniosek o uchylenie tymczasowego aresztowania, a postanowieniem z dnia 25 lipca 2002 roku prokurator wniosek obrońcy pozostawił bez uwzględnienia,

Postanowieniem z dnia 31 lipca 2002 roku Sąd Rejonowy w Wągrowcu, sygn. akt II Ko 125/02, nie uwzględnił wniosku prokuratora o przedłużenie tymczasowego aresztowania wobec W. S., stosując środki zapobiegawcze o charakterze wolnościowym, w/w postanowienie zaskarżył się prokurator.

Postanowieniem z dnia 5 sierpnia 2002 roku, sygn. akt IV Kz 1417/02, Sąd Okręgowy w Poznaniu, zmienił zaskarżone postanowienie i przedłużył tymczasowe aresztowanie wobec wnioskodawcy do dnia 6 października 2002 roku, uchylając orzeczone środki zapobiegawczej o charakterze wolnościowym.

Kolejno postanowieniem z dnia 30 września 2002 roku prokurator uchylił tymczasowe aresztowania wobec W. S., stosując środki zapobiegawcze o charakterze wolnościowym.

W dniu 30 września 2002 roku wnioskodawca został zwolniony z AŚ w P..

Postanowieniem z dnia 29 maja 2003 roku prokurator uzupełnił i zmienił postanowienie o przedstawieniu zarzutu w stosunku do wnioskodawcy i w dniu 30 czerwca 2005 roku złożył do Sądu Rejonowego w Wągrowcu akt oskarżenia przeciwko W. S. i in.,

Wyrokiem z dnia 25 stycznia 2011 roku, sygn. akt II K 21/08, Sąd Rejonowy w Poznaniu uniewinnił W. S. od czynu z art. 258 § 3 k.k., skazując go za czyn z art. 56 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. na karę grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych po 100 zł.

Wyrokiem z dnia 19 października 2011 roku Sąd Okręgowy w Poznaniu, sygn. akt IV Ka 621/11, uchylił zaskarżony wyrok z dnia 25 stycznia 2011 roku w stosunku do W. S. w zakresie przypisanego mu czynu z art. 56 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Wągrowcu.

Kolejno postanowieniem z dnia 16 stycznia 2012 roku, sygn. akt II K 1110/11 Sąd Rejonowy w Wągrowcu, w trybie art. 345 § 1 i 2 k.p.k., przekazał sprawę Prokuratorowi Prokuratury Okręgowej w Poznaniu w celu uzupełnienia śledztwa.

Postanowieniem z dnia 29 marca 2012 roku Sąd Okręgowy w Poznaniu, sygn. akt IV Kz 188/12, utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie z dnia 16 stycznia 2012 roku,

Prokurator zawiesił śledztwo wobec W. S., a następnie postanowieniem z dnia 28 lipca 2015 roku wszczął zawieszony postępowanie i umorzył śledztwo prowadzone w sprawie VI Ds.219/15 przeciwko W. S. z uwagi na przedawnienie karalności czynu.

Postanowienie do umorzeniu śledztwa zostało zaskarżone do Sądu Rejonowego w Wągrowcu.

Postanowienie o umorzeniu śledztwa zostało utrzymane w mocy postanowieniem Sądu Rejonowego w Wągrowcu z dnia 29 września 2015 roku, sygn. akt II Kp 299/15 (sygn. akt VI Ds. 219/15).

W. W. był tymczasowo aresztowany w okresie od dnia 6 czerwca do dnia 30 września 2002 roku.

Sąd uznał za wiarygodne w przeważającej części zeznania **W. S.**, gdyż znajdują one potwierdzenie zarówno w aktach sprawy karnej II K 21/08 jak i w pozostałych dokumentach zgromadzonych w aktach przedmiotowej sprawy.

Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom W. S. w zakresie, w którym podał on, iż skutkiem tymczasowego aresztowania był zawał serca w 2004 roku. To twierdzenie sprzeczne jest bowiem z treścią opinii z dnia 26 maja 2017 roku sporządzonej przez biegłych z (...) w P. z której wynika, że stan zdrowia wnioskodawcy nie uległ pogorszeniu w związku z pobytem w areszcie śledczym w okresie od 6 czerwca do 30 września 2002 roku. Choroby na które cierpi W. S., czyli cukrzyca i choroba niedokrwienna serca są chorobami samoistnymi, genetycznie uwarunkowanymi, na rozwój których mają wpływ: błędy dietetyczne, warunki życia, nałogi itp.

Trudno również podzielić stanowisko wnioskodawcy, że rozwód z żoną orzeczony w listopadzie 2013 roku, był konsekwencją tymczasowego aresztowania, które miało miejsce w 2002 roku.

Sąd dał wiarę treści omówionej wyżej opinii. Sporządzona została przez specjalistów w oparciu o ich wiedzę i doświadczenie. Żadna ze stron nie kwestionowała jej treści.

Za w pełni przydatne Sąd uznał zgromadzone w sprawie dowody z dokumentów. Zostały one sporządzone w wymaganej formie, przez uprawnione do tego podmioty, w granicach ich kompetencji. Ich autentyczności oraz prawdziwości treści w nich zawartych nie kwestionowała żadna ze stron, a i Sąd nie uznał za konieczne czynienia tego z urzędu.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu roszczenie wnioskodawcy o zadośćuczynienie było słuszne co do zasady. Sąd uznał jednak, iż nie było podstaw do zasądzenia żądanej przez niego kwoty.

W ocenie Sądu roszczenia wnioskodawcy o zadośćuczynienie jest słuszne. Podstawą prawną żądania przez W. S. zadośćuczynienia za niesłuszne tymczasowe aresztowanie jest art. 552 § 4 k.p.k. w zw. z art. 552 § 1 k.p.k.

Zgodnie z treścią art. 552 § 1 k.p.k. oskarżonemu, który w wyniku wznowienia postępowania lub kasacji został uniewinniony lub skazany na łagodniejszą karę, służy od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę oraz zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, wynikłe z wykonania względem niego w całości lub w części kary, której nie powinien ponieść.

Zgodnie z treścią art. art. 552 § 4 k.p.k. odszkodowanie i zadośćuczynienie przysługuje również w wypadku niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania.

W sprawie niniejszej konieczne było wykazanie następujących okoliczności:

- 1) zastosowania wobec wnioskodawcy tymczasowego aresztowania,
- 2) niesłuszności zastosowania tego środka zapobiegawczego,

- 3) wydanie prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie,
- 4) poniesienia szkody niemajątkowej (krzywdy),
- 5) związku przyczynowego pomiędzy odniesioną szkodą a tymczasowym aresztowaniem.

Niewątpliwym w tej sprawie jest fakt zastosowania i wykonania wobec W. S. środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania i w konsekwencji rzeczywiste pozbawienie go wolności w okresie od dnia 6 czerwca do dnia 30 września 2002 roku. Bezsporne jest również to, że w sprawie, w której miało miejsce zastosowanie tymczasowego aresztowania, postępowanie zostało prawomocnie umorzone. W związku z tym pozostaje rozważyć, czy w świetle zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego W. S. skutek tymczasowego aresztowania do sprawy o sygnaturze II K 21/08 doznał krzywdy.

Wnioskodawca za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie domagał się tytułem zadośćuczynienia kwoty 250.000 zł.

Rozważając słuszność i zasadność roszczenia o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę podnieść należy, iż niewątpliwie w rezultacie tymczasowego aresztowania W. S. doznał szkody niemajątkowej (krzywdy), co czyni zgłoszone przez niego roszczenie o zadośćuczynienie usprawiedliwionym co do zasady. W orzecznictwie przyjmuje się, że suma zadośćuczynienia pieniężnego, mająca rekompensować krzywdę doznaną przez tymczasowo aresztowanego winna być „odpowiednia”. Pojęcie to ma wprawdzie charakter niedookreślony, tym niemniej w orzecznictwie wskazuje się pewne kryteria, którymi należy kierować się przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia, a mianowicie to, że musi ono mieć charakter kompensacyjny, a więc winno przedstawiać odczuwalną wartość ekonomiczną, nie będącą jednakże wartością nadmierną w stosunku do doznanej krzywdy. Określając wysokość zadośćuczynienia należy wziąć pod uwagę nie tylko czas trwania odosobnienia, ale także stopień dolegliwości, z jaką wiązało się stosowanie tego środka, a więc przykrości i przeżycia natury moralnej z tego wynikające, konieczność poddania się rygorom związanym z pobytem w warunkach izolacji, negatywną ocenę środowiska, utratę dobrego imienia. Zarazem należy kwotę zadośćuczynienia oznaczać z umiarem, stosownie do realiów społecznych, jak zamożność mieszkańców, wartość pieniądza itp., by nie pozostało poczucie krzywdy tymczasowo aresztowanego, ale i by orzeczenie nie było sposobem uzyskania nadmiernych korzyści finansowych.

W realiach niniejszej sprawy, W. S. był tymczasowo aresztowany w okresie od 6 czerwca do dnia 30 września 2002 roku. Niewątpliwie pozbawienie wolności skutek tymczasowego aresztowania w żaden sposób nie zostało zrekompensowane, konieczność pobytu w warunkach izolacji, w oderwaniu od życia rodzinnego stanowiły dla wnioskodawcy niekorzystne przeżycie.

Tymczasowe aresztowanie wnioskodawcy przebiegało jednak właściwie, wnioskodawca nie chorował, miał możliwość korzystania z widzeń z najbliższymi, spacerów, z których jednak nie korzystał.

Uwzględniając wszystkie powyższe okoliczności, Sąd Okręgowy uznał, iż sumą zadośćuczynienia adekwatną do doznanej przez wnioskodawcę krzywdy, rekompensującą jego negatywne przeżycia, a jednocześnie nie przynoszącą mu nadmiernych, nieuzasadnionych korzyści, będzie kwota 40.000 zł.

Taką też sumę tytułem zadośćuczynienia, Sąd zasądził (punkt 1. wyroku). Roszczenie wnioskodawcy w zakresie przekraczającym kwotę zasądzoną tytułem zadośćuczynienia – jako bezzasadne – podlegało oddaleniu (punkt 2. wyroku).

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie przepisu powołanego w punkcie 3 wyroku.

Karolina Siwierska Magdalena Grzybek Izabela Dehmel

ZARZĄDZENIE

1. Proszę odnotować.
2. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy.
3. Akta przedłożyć z apelacją lub za 14 dni.

SSO Magdalena Grzybek